

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาความต้องการตลาดท่องเที่ยวที่มีต่อมาตรฐานการท่องเที่ยวชุมชน: กรณีศึกษาประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่สนใจการท่องเที่ยวชุมชนทั้งในและต่างประเทศ ความต้องการของตลาดนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการต่อมาตรฐานการท่องเที่ยวชุมชน และเพื่อให้ได้แนวทางพัฒนาความสามารถของผู้จัดการท่องเที่ยวชุมชนให้ได้มาตรฐาน เป็นงานวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ผ่านแบบสอบถามจากกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ จำนวน 200 ชุด และกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว จำนวน 38 แห่ง ควบคู่กับการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพผ่านรูปแบบการประชุมกลุ่มระหว่างคณะผู้วิจัย ผู้ประกอบการท่องเที่ยว และผู้แทนจากเครือข่ายท่องเที่ยวชุมชน

ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นชาวไทย เพศหญิง กลุ่มข้าราชการและนักศึกษา มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 30,000 บาท ได้รับข้อมูลจากเว็บไซต์ของบริษัททัวร์และองค์กรการท่องเที่ยวต่าง ๆ มีวัตถุประสงค์หลักของการท่องเที่ยว เพื่อพักผ่อนหย่อนใจและหาประสบการณ์ท่องเที่ยวที่แปลกใหม่ เป็นผู้ที่ชื่นชอบการเที่ยวชมศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน ในส่วนประเด็นความต้องการของตลาดต่อมาตรฐานการท่องเที่ยวโดยชุมชน 4 ด้าน สรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับประเด็นผลประโยชน์สูงสุดต่อมรดกทางวัฒนธรรมและการเกิดผลกระทบเชิงลบที่น้อยที่สุด รองลงมาได้แก่ประเด็นการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพอย่างยิ่งยืนของชุมชน ผลประโยชน์สูงสุดและการเกิดผลกระทบเชิงลบที่น้อยที่สุดทางด้านสิ่งแวดล้อม และประเด็นของผลประโยชน์สูงสุดและก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบที่น้อยที่สุดทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนท้องถิ่น ตามลำดับ สำหรับแนวทางพัฒนาความสามารถของผู้จัดการท่องเที่ยวชุมชนให้ได้มาตรฐาน ประกอบด้วย ผู้ประกอบการควรนำเสนอผลิตภัณฑ์ด้านการท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมกับบริบท วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ของคนในชุมชน ราคาที่นำเสนอต้องมีความคุ้มค่าและได้มาตรฐาน เพิ่มช่องทางการเข้าถึงนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายผ่านเครือข่ายการท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ เพิ่มการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ร่วมมือกับชุมชนท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาและคัดเลือกบุคลากรนำเที่ยวที่มีศักยภาพ สนับสนุนชุมชนท่องเที่ยวให้มีความสนใจต่ออาหาร น้ำดื่มรวมทั้งระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานที่พอเพียง ส่งเสริมชุมชนให้นุรักษ์ไว้ซึ่งวิถีชีวิตดั้งเดิมและความเป็นธรรมชาติของพื้นที่ ควบคู่ไปกับการแสวงหาการสนับสนุนและช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ เพื่อพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือของกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยวชุมชนให้มีความเข้มแข็ง สามารถดำเนินธุรกิจที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวและชุมชนท่องเที่ยว CBT ได้อย่างแท้จริง

Abstract

The research objectives for “The Study of Market’s Demand towards the Community Based Tourism’s Standard: A Case Study of Thai” were aimed to study the characteristics of the tourist groups who are interesting in the community tourism both domestic and international, combining with the study of the market’s demand of the tourists and the tourism operators towards the CBT’s standard which help developing the CBT tourism managers’ capacity to reach the standard. It is a mixed method research which was generated by using quantitative and qualitative techniques. The quantitative data was collected through questionnaires from 200 Thai and foreign tourists with 38 tourism operators while the qualitative data was collected through the meeting among the research team, tourism operators and representative from CBT-I.

The findings of the study found that the majority of the tourists are Thais females, university’s students and governance officers with less than 30,000 baht for their average income and the tourism information was received from tour agencies and tourism organizations. Their travel objectives were for their pleasure and seeking for new tourism experience as they prefer to do the arts and cultural tour and learn about lifestyle of people inside the community. For the area of market’s demand, most of the tourists paid attention towards 4 aspects of CBT’s standard respectively (1) bringing in the highest benefit and having the lowest impact on the cultural heritage (2) the community demonstrates an effective sustainable management (3) bringing in the highest benefit and having the lowest impact on the environment and (4) bringing in the highest benefit and having the lowest impact on the local economy and society. In order to develop the community tourism operators’ capacity to reach the standard, firstly, the tourism operators should provide the tourism products which are appropriate for context and lifestyle of the people in the community. Secondly, the offered price must be worthwhile and reach the standard. Thirdly, the channels to reach the target group of tourists must be increased through the domestic and international tourism network. Furthermore, emphasizing more on public relations, coordinating with the tourism community for developing and selecting the potential tour guides, urging the tourism community in paying attention to the adequate amount of food, drinks, and basic public utility. Lastly, encouraging the community to maintain their traditional lifestyle and naturalness of their area as seeking for the government’s support will help develop the coordinating among the community tourism operators. Consequently, the tourism operators will be able to respond to the needs of the tourists and the CBT tourism community.